

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**

Ημερομηνία: Σάββατο, 02-10-2010

Σελίδα: 10

Μέγεθος: 328 cm²

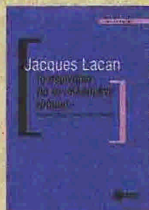
Μέση κυκλοφορία: 40890

Επικοινωνία εντύπου: (210) 9296001

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Η εκλειπτική του σημαίνοντος

Τον Μάρτιο του 1955 ο Jacques Lacan κάνει ένα σεμινάριο πάνω στην υπεροχή του Συμβολικού. Το σεμινάριο θα βασιστεί πάνω στο «Κλεμμένο γράμμα» του Edgar Allan Poe. Το λογοτεχνικό κείμενο θα θεωρηθεί ως το κειμενικό αποτύπωμα κάποιων εκδηλώσεων του ασυνείδητου λόγου. Από το σεμινάριο θα προκύψει ένα μνημειακό κείμενο, που θα μπει κορωνίδα στα «Γραπτά» του Lacan και που θα σημαίνει και αυτή την περιφρήμη επιστροφή του στον Φρόυντ. Η υπόθεση του διηγήματος αναφέρεται στην κλοπή ενός προσωπικού γράμματος που απευθυνόταν στη Βασίλισσα από τον υπουργό της. Όταν ο Βασιλιάς θα εισέλθει στην κámara της Βασίλισσας ο υπουργός θα φαρπάξει το γράμμα, για να προστατέψει δήθεν τη Βασίλισσα· στην πραγματικότητα όμως για να μπορεί να την εκβιάζει μ' αυτό. Η Βασίλισσα θα ζητήσει τη βοήθεια της αστυνομίας και ο επιθεωρητής Ντυπέν θα κλέψει, με τη σειρά του, το γράμμα από τον υπουργό. Το γράμμα έτσι συνεχώς θα διαφεύγει απ' την αρχική του θέση, πάντα αυτή μια θέση μηδενική και θα αντικαθίσταται πάντα κάπου αλλού, θολώνοντας έτσι τα νερά του. Αλλά ποιο είναι το πραγματικό ίχνος αυτού του γράμματος; Τι εν τέλει «φθάνει στον προορισμό του»;

Jacques Lacan
Το σεμινάριο για το «Κλεμμένο γράμμα»
 μετάφραση:
 Δημήτρης Βεργέτης
 εκδόσεις Πατάκης,
 σ. 128, € 11,96

αυτό ακόμη το περιεχόμενό του. Μας διαφεύγει και αυτή η «νομιμότητα» της κατοχής του, μια νομιμότητα που δεν αποδίδεται σε κανέναν, ούτε καν ο' αυτή την αρχική του παραλήπτρια. Επίσης και αυτή η χρήση του γράμματος από τον υπουργό. Θα μπορούσε να ήταν μια χρήση άσκησης εξου-

σίας, πιέσεων και προσβολών προς τη Βασίλισσα. Δεν εκδηλώνεται τίποτε. Το αφήνει στη λήθη, μια λήθη όμως, αυτή η φροϋδική απώθηση, που θα γίνει και αυτή η κυκλοφορία του γράμματος, η μυστική του διασπορά. Σε μια σφαίρα που εκτρέπει και τους κατόχους του μ' αυτή την υπόσχεση της προοπτικής του. Βρισκόμαστε όμως ήδη μέσα ο' αυτές τις καταστατικές χειρονομίες του σημαίνοντος, στις χειρονομίες που το εκτρέπουν διαρκώς, που προεκτείνουν, όπως χαρακτηριστικά λέει ο Lacan, τη διαδρομή του. Μια προσαύξηση που εγγράφεται μέσα στη συνθήκη αυτού του εκλείποντος σημαίνοντος, ο' αυτή τη μαύρη τρύπα του κόσμου. Και θα 'ναι ακριβώς αυτή η εκτροπή του σημαίνοντος και το πρώτο σινιάλο της λακανικής επιστροφής στις καταγωγικές αρχές της ψυχανάλυσης. Όλες αυτές οι μεταθέσεις του γράμματος, οι παρουσίες και οι απουσίες του, που θα υπαγορεύουν όχι τη θέση τη δική του αλλά πάντα αυτή τη θέση του Άλλου. Η απουσία του έτσι θα είναι και η διαρκής του παρουσία, το ανεντόπιστο ίχνος του στον χώρο του Πραγματικού. Το γράμμα-σημαίνον έτσι μένει πάντα ο' αυτή την εκλειπτική του θέση, στη μυστική του διάσταση, στο πεπρωμένο της δι-αφάνειάς του. Μόνο η Βασίλισσα μπορεί να το ανακαλεί απ' το σκοτάδι του, πρώτη αυτή άλλωστε ανέδειξε και την άλλη πλευρά του, αυτή την «αντεστραμμένη του μορφή».

Αποστολής Αργινός